

Nastroje na rynku pracy w pierwszej dekadzie marca

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2022

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Centrum Badania Opinii Społecznej od prawie 30 lat regularnie bada opinie Polaków na temat rynku pracy w Polsce. W marcowym sondażu¹ z serii „Aktualne problemy i wydarzenia” zapytaliśmy osoby pracujące zarobkowo o ocenę sytuacji w ich zakładach pracy i o przewidywania dotyczące tego, jak będzie się ona kształtować w ciągu najbliższego roku. Interesował nas także poziom poczucia bezpieczeństwa zatrudnienia wśród respondentów oraz ich opinie o lokalnym rynku pracy – w miejscowości lub okolicy miejsca zamieszkania. Badanie marcowe zawiera ponadto dodatkowy segment odnoszący się do krajowego rynku pracy, w ramach którego raz do roku pytamy ankietowanych o opinię na temat sytuacji panującej na rynku pracy w Polsce oraz przewidywania w zakresie tego, jak zmieni się ona w ciągu najbliższego roku.

SYTUACJA W ZAKŁADACH PRACY

Oceny

W pierwszej dekadzie marca oceny sytuacji w zakładach pracy – względem dwóch poprzednich badań – poprawiły się i osiągnęły najwyższy w tym roku poziom wskazań pozytywnych (59%). W porównaniu z wynikiem, jaki odnotowaliśmy miesiąc wcześniej, jest to wzrost o 4 punkty procentowe. W tym czasie nieznacznie zmniejszyła się liczba osób oceniających tę sytuację negatywnie (spadek o 2 punkty procentowe, z 12% do 10%) oraz postrzegających ją jako „ani dobrą, ani złą” (spadek o 3 punkty, z 31% do 28%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (383) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 28 lutego do 10 marca 2022 roku na próbie liczącej 1078 osób (w tym: 56,0% metodą CAPI, 28,4% – CATI i 15,6% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

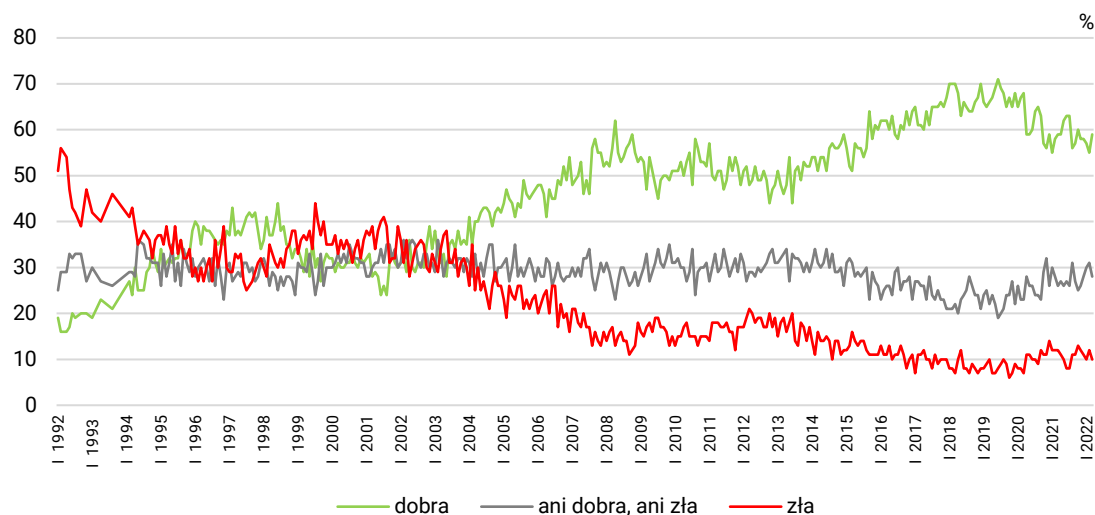
TABELA 1

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:		Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań														
		2021											2022			
		II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	
		N*	650	636	620	639	685	649	642	669	649	610	601	633	599	614
		w procentach														
– dobra		58	59	59	62	63	63	56	57	60	58	58	57	55	59	
– ani dobra, ani zła		28	26	27	26	27	26	31	27	25	26	28	30	31	28	
– zła		12	12	11	10	8	8	11	11	13	12	11	10	12	10	
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi		2	3	3	2	2	3	3	5	3	4	2	3	2	3	

* Dotyczy osób pracujących zarobkowo, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

CBOS

RYS. 1. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy?
Czy jest ona:

* Odpowiedzi osób pracujących zarobkowo. Pominęto odpowiedzi „Trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

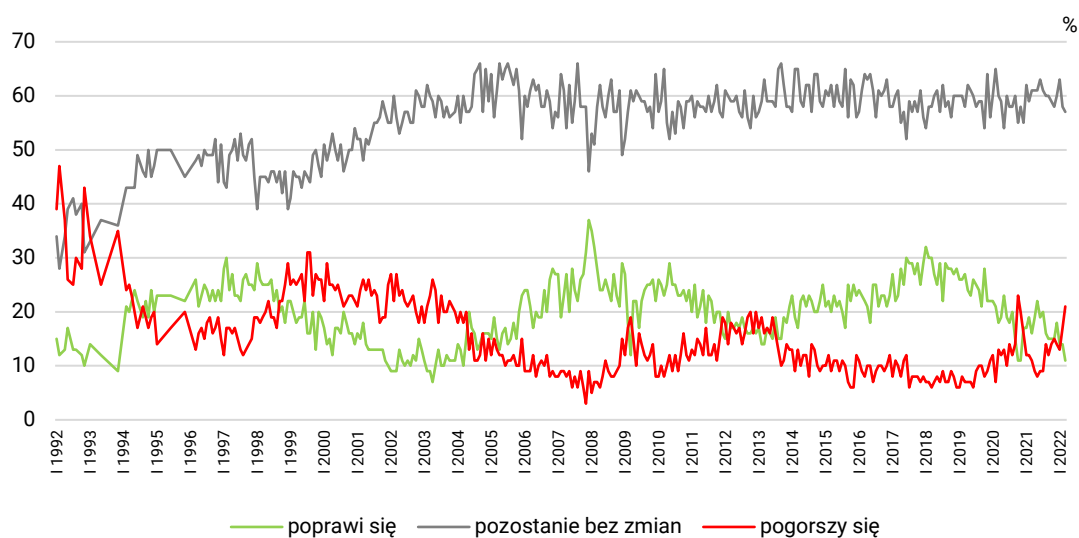
Podobnie jak w poprzednich miesiącach, najgorsze (a jednocześnie najbardziej zróżnicowane) nastroje w odniesieniu do sytuacji w zakładzie pracy panowały wśród osób pracujących w prywatnych gospodarstwach rolnych. To jedyna grupa społeczno-zawodowa, w której oceny negatywne przeważały nad pozytywnymi (29% wobec 23%). W przypadku zatrudnionych w innych sektorach gospodarki wyraźnie częstsze były oceny dobre. Najlepiej sytuację w swoich zakładach pracy ocenili pracownicy spółek z udziałem właścicieli prywatnych i państwa (68% ocen pozytywnych). Nieznacznie gorsze były oceny wyrażane przez pracowników instytucji państwowych i publicznych (65%) – zob. tabelę aneksową 1.

Przewidywania

W pierwszej dekadzie marca odnotowaliśmy dalsze pogorszenie nastrojów związanych z sytuacją w zakładach pracy w perspektywie najbliższych dwunastu miesięcy. To drugie z rzędu badanie, w którym odpowiedzi pesymistyczne przeważają nad optymistycznymi. Ponadto w obu przypadkach mamy do czynienia z rekordowymi – na tle ostatniego roku – wskazaniem. Większość pracujących zarobkowo (57%) jest zdania, że w sytuacji w ich miejscu pracy w ciągu najbliższego roku nie zmieni się. Poprawy w tym zakresie oczekuje 11% ankietowanych – to o 3 punkty procentowe mniej niż w lutym br. i o 5 punktów procentowych mniej niż w marcu ubiegłego roku. Jednocześnie do 21%, czyli o 4 punkty procentowe względem poprzedniego badania i aż o 10 punktów procentowych w porównaniu z marcem 2021 roku, zwiększył się odsetek osób prognozujących pogorszenie.

CBOS

RYS. 2. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy*:

*Odpowiedzi respondentów pracujących zarobkowo. Pominęto odpowiedzi „Trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

TABELA 2

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy: N*	Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań														
	2021												2022		
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	
	650	636	620	639	685	649	642	669	649	610	601	633	599	614	
	w procentach														
– poprawi się	19	16	19	22	19	20	16	15	15	15	18	14	14	11	
– pozostanie bez zmian	59	61	61	61	63	61	60	60	59	58	60	63	58	57	
– pogorszy się	12	11	9	8	9	9	14	12	14	15	14	13	17	21	
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	10	12	11	9	9	10	11	13	12	12	8	10	10	11	

* Dotyczy osób pracujących zarobkowo, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

Na przewidywania dotyczące sytuacji w zakładach pracy w perspektywie najbliższych dwunastu miesięcy wyraźny wpływ ma ocena warunków materialnych respondenta. Im gorsze zdanie na ten temat, tym bardziej pesymistyczne są prognozy. Minimalna przewaga głosów optymistycznych wystąpiła jedynie wśród oceniających własne warunki jako „dobre” – 15% oczekujących zmiany na lepsze wobec 14% spodziewających się pogorszenia. Wśród pracowników, którzy swoje warunki materialne określili jako co najmniej „średnie”, dominuje przekonanie, że w ciągu najbliższego roku sytuacja w ich zakładzie pracy nie zmieni się. Ci, którym – wedle deklaracji – już teraz wiedzie się źle, przyszłość w kontekście swojego miejsca pracy postrzegają w znacznie czarniejszych barwach. Blisko połowa tej grupy (45%) uważa, że najbliższy rok może przynieść pogorszenie sytuacji, stabilizacji spodziewa się 35% z nich, a tylko co dziesiąty (9%) przewiduje poprawę.

Wiek respondentów to kolejny z czynników, który wyraźnie różnicuje prognozy odnoszące się do sytuacji w zakładach pracy. W każdej kategorii wiekowej dominujące jest przekonanie, że w perspektywie najbliższego roku nic się nie zmieni. Najbardziej optymistyczne w tym zakresie są nastroje najmłodszych respondentów (18–24 lata). To jedyna grupa wiekowa, w której odsetek spodziewających się poprawy sytuacji jest wyższy niż prognozujących jej pogorszenie (21% wobec 18%). Największą przewagę prognoz pesymistycznych znajdujemy wśród pracowników w wieku od 55 do 64 lat – jedynie 4% z nich uważa, że w najbliższych dwunastu miesiącach sytuacja w ich zakładzie pracy może zmieni się na lepsze, a przeciwne zdanie wyraża co piąty z nich (22%) – zob. tabelę aneksową 2.

BEZPIECZEŃSTWO ZATRUDNIENIA

W pierwszej połowie marca – po nieco słabszych wynikach ze stycznia i lutego – poczucie bezpieczeństwa zatrudnienia powróciło do wysokiego poziomu z grudnia 2021 roku.

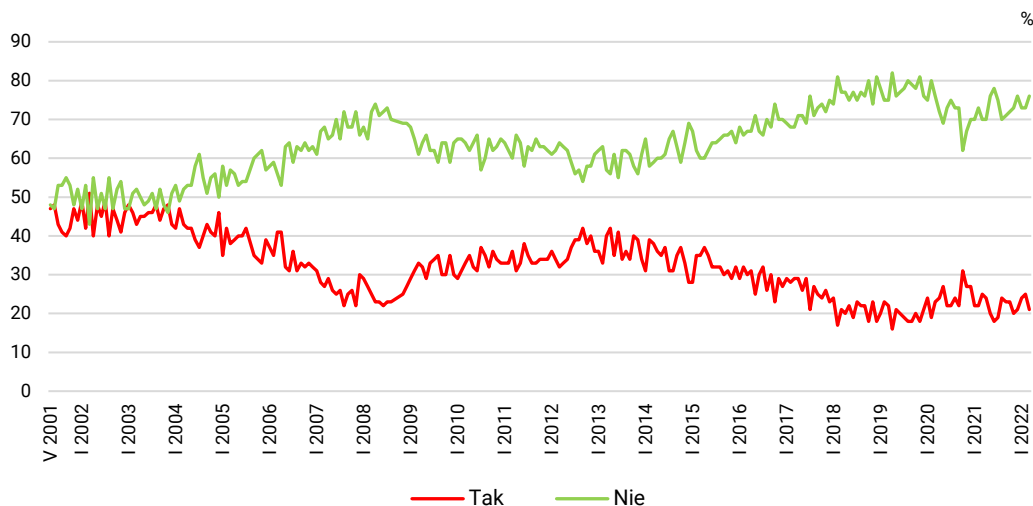
TABELA 3

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób aktywnych zawodowo* według terminów badań																									
	2021										2022															
	III (N=636)	IV (N=620)	V (N=639)	VI (N=685)	VII (N=649)	VIII (N=642)	IX (N=669)	X (N=649)	XI (N=610)	XII (N=601)	I (N=633)	II (N=599)	III (N=614)													
	w procentach																									
Bardzo poważnie się z tym liczę	4	25	7	24	3	20	3	18	4	19	5	24	4	23	5	23	3	20	5	21	5	24	7	25	4	21
Raczej tak	21		17		17		15		15		19		19		18		17		16		19		18		17	
Raczej nie	33		37		33		36		37		34		35		35		36		40		38		39		40	
Nie, to mało prawdopodobne	37	70		70		76		78		75		69		71		72		73		76		73		73		76
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	5	5	6	6	3	3	4	4	6	6	6	6	5	5	6	6	7	7	3	3	3	3	3	3	4	4

* Dotyczy osób pracujących zarobkowo, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

CBOS

RYS. 3. Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?*

Zsumowano odsetki odpowiedzi: „Bardzo poważnie się z tym liczę” i „Raczej tak” (Tak) oraz „Nie, to mało prawdopodobne” i „Raczej nie” (Nie). Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

* Uwaga: pytanie zadawano respondentom pracującym zarobkowo, łącznie z rolnikami i osobami pomagającymi w prowadzeniu gospodarstwa rolnego oraz pracującymi na własny rachunek poza rolnictwem

W porównaniu z lutym o 3 punkty procentowe (z 73% do 76%) wzrósł odsetek pracujących zarobkowo, którzy deklarują, że nie biorą pod uwagę możliwości utraty obecnej pracy (40% raczej nie bierze tego pod uwagę, a 36% – w ogóle). Z taką ewentualnością w mniejszym lub większym stopniu liczy się 21% ankietowanych, czyli o 4 punkty procentowe mniej niż w ubiegłym miesiącu.

Poczucie bezpieczeństwa zatrudnienia jest zależne od dochodów ankietowanych. Utraty pracy obawiają się deklarujący niższe dochody – w przypadku pracowników uzyskujących miesięcznie do 999 zł na jedną osobę w rodzinie możliwość zwolnienia bardzo poważnie traktuje blisko co piąty (19%), natomiast wśród deklarujących dochody powyżej 2000 zł odsetek ten nie przekracza 1%. Sytuacja wygląda podobnie, gdy weźmiemy pod uwagę subiektywną ocenę warunków materialnych respondentów. Obawy w tym względzie w mniejszym lub większym stopniu wyraża 35% spośród opisujących je jako „złe” i 14% oceniających je jako „dobre” (zob. tabelę aneksową 3).

OCENA LOKALNYCH RYNKÓW PRACY

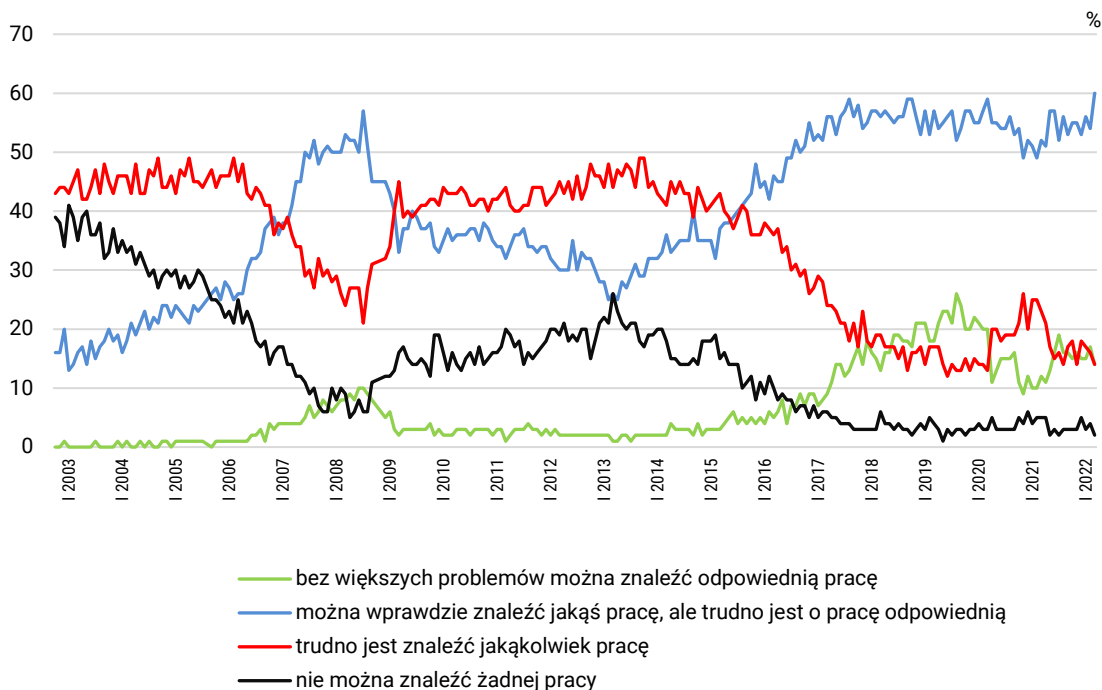
W pierwszej połowie marca – w porównaniu z poprzednim badaniem – ocena sytuacji na lokalnych rynkach pracy nieznacznie się poprawiła.

TABELA 4

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań														
	2021												2022		
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	
	w procentach														
– bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	10	12	11	13	16	19	16	16	15	16	15	15	17	14	
– można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	49	52	51	57	57	52	56	53	55	55	53	56	54	60	
– trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	25	23	21	17	15	16	14	17	18	14	18	17	16	14	
– nie można znaleźć żadnej pracy	5	5	5	2	3	2	3	3	3	3	5	3	4	2	
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	10	9	12	11	9	11	11	11	9	12	10	9	9	10	

Zdecydowana większość ankietowanych (74%) stwierdziła, że w ich miejscowości lub w pobliżu miejsca ich zamieszkania można znaleźć pracę. W stosunku do wyniku z lutego to wzrost o 3 punkty procentowe. Jednocześnie o 3 punkty (z 17% do 14%) zmniejszył się w tej grupie odsetek twierdzących, że gdyby zaszła taka potrzeba, nie mieliby trudności w znalezieniu nowej pracy, która spełniałaby ich oczekiwania. Na poważne ograniczenia lub całkowity brak możliwości w tym względzie wskazało natomiast 16% respondentów – o 4 punkty procentowe mniej niż przed miesiącem i aż o 12 punktów procentowych mniej niż w marcu ubiegłego roku. Jest to najniższy wynik, jaki odnotowaliśmy w ostatnich dwunastu miesiącach.

RYS. 4. Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:

Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

Kategorią, która silnie różnicuje postrzeganie przez respondentów lokalnego rynku pracy, jest miejsce zamieszkania. W każdej z wymienionych grup dominujące było stanowisko, że znalezienie pracy w swojej miejscowości lub jej pobliżu jest możliwe. Najbardziej optymistyczne stanowisko pod tym względem wyrażali mieszkańcy dużych miast. Zarówno w przypadku miast największych (co najmniej 500 000 mieszkańców), jak i miast dużych (co najmniej 100 000) przekonani o możliwości znalezienia nowego miejsca pracy stanowili 85% wszystkich ankietowanych. Wyraźne różnice dotyczyły jednak szczegółowych ocen – odsetek osób twierdzących, że w ich miejscowości bez większych problemów można znaleźć pracę, w przypadku mieszkańców miast największych był niemal dwukrotnie wyższy niż w przypadku mieszkańców miast dużych (25% wobec 13%). Zdecydowanie najgorsze opinie na temat lokalnego rynku pracy wyrażali mieszkańcy najmniejszych miast – 29% z nich stwierdziło, że w bliskiej odległości ich miejsca zamieszkania trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę, a 4% uznało, że nie można tam znaleźć żadnej pracy. Nieco lepiej sytuacja wygląda na wsi, gdzie na trudności w znalezieniu jakiejkolwiek pracy wskazało w sumie 20% badanych, z czego 2% twierdziło, że nie ma tam możliwości znalezienia żadnej pracy (zob. tabelę aneksową 4).

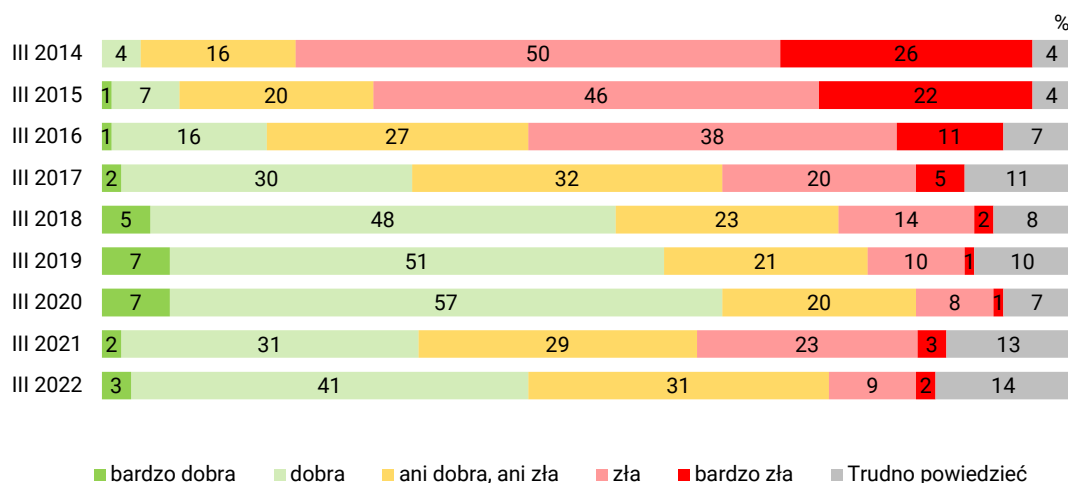
OCENA KRAJOWEGO RYNKU PRACY

Oceny

Po pandemicznym roku 2021, który przyniósł nam załamanie pozytywnego (obserwowanego od roku 2015) trendu w ocenach sytuacji na rynku pracy w Polsce, w roku 2022 nastąpiła wyraźna poprawa. W pierwszej dekadzie marca za „dobrą” lub „bardzo dobrą” sytuację na rynku pracy w Polsce uznało w sumie 44% badanych. W porównaniu do wskazań z marca roku ubiegłego oznacza to wzrost o 11 punktów procentowych. Poziom satysfakcji z sytuacji na krajowym rynku wciąż jest jednak daleki od rekordu, który odnotowaliśmy w marcu 2020 roku – czyli w ostatnim badaniu przeprowadzonym przed wybuchem pandemii COVID-19. Wówczas odsetek wskazań pozytywnych (suma ocen dobrych i bardzo dobrych) wyniósł 64%. Równocześnie zmalał też odsetek ocen negatywnych. Dwanaście miesięcy temu krytyczne opinie na temat sytuacji na krajowym rynku pracy stanowiły nieco ponad jedną czwartą wszystkich opinii (26%), natomiast aktualnie negatywnie w tym względzie wypowiada się już tylko co dziesiąty ankietowany (11%). Jest to wynik zbliżony do tego, jaki zarejestrowaliśmy w latach 2019 i 2020.

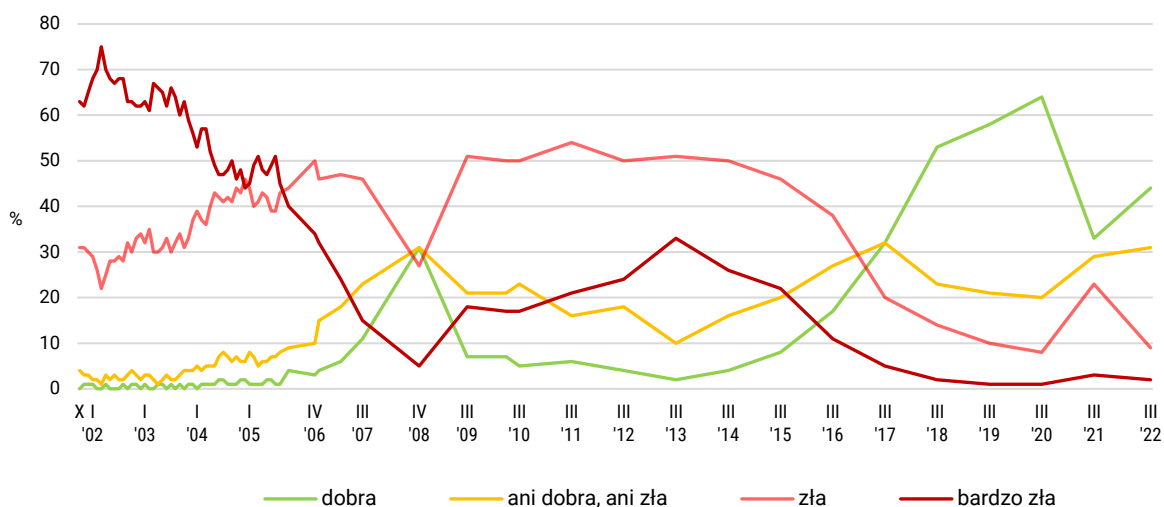
CBOS

RYS. 5. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację na rynku pracy w Polsce? Czy jest ona:

Z powodu zaokrągleń wartości mogą nie sumować się do 100

RYS. 6. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację na rynku pracy w Polsce? Czy jest ona:

Odpowiedzi „bardzo dobra” i „dobra” zostały połączone. Pominęto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Czynnikiem, który silnie różnicuje oceny dotyczące aktualnej sytuacji na rynku pracy w Polsce, są warunki materialne respondentów. Ankietowani, którzy ocenili je jako „dobre”, ponad dwukrotnie częściej wyrażali pozytywną opinię na temat sytuacji na krajowym rynku niż ci, którzy nie byli zadowoleni z własnego statusu materialnego (52% wobec 24%), rzadziej zgłaszali też co do niej zastrzeżenia (8% wobec 21%).

Spośród analizowanych zmiennych społeczno-demograficznych różnicujących opinie ankietowanych na temat rynku pracy w Polsce należy zwrócić uwagę również na wiek. Wyraźnie gorzej sytuację ocenili osoby młodsze (poniżej 35 roku życia). Średni odsetek pozytywnych ocen wśród ankietowanych w wieku 18–34 lata wyniósł 38%, natomiast w przypadku osób powyżej 34 roku życia – 46%.

Inną kategorią społeczno-demograficzną wpływającą na rozkład ocen jest płeć respondentów. Sytuację na polskim rynku pracy pozytywnie oceniło 49% mężczyzn i 39% kobiet, odpowiednio 12% i 11% z nich wyraziło opinię krytyczną. Kobiety częściej niż mężczyźni decydowały się na ocenę pośrednią, odpowiadając, że kondycja rynku pracy w Polsce jest „ani dobra, ani zła” (33% wobec 28%).

Pokrótkie warto odnieść się również do sytuacji zawodowej respondentów i tego, jak różnicuje ona ich stosunek do sytuacji panującej aktualnie na rynku pracy. Niemal we wszystkich grupach społecznych i zawodowych oceny pozytywne przeważały nad negatywnymi. Jedynym wyjątkiem od tej reguły byli bezrobotni, wśród których minimalnie większą część stanowiły osoby wyrażające opinię krytyczną (22% wobec 21%). Najwięcej zadowolonych było wśród robotników niewykwalifikowanych (aż 61% z nich oceniło panującą sytuację jako „dobrą” i tylko 2% jako „złą”). Pozytywne nastroje dominowały również wśród robotników wykwalifikowanych (55% ocen pozytywnych i 12% ocen negatywnych)

oraz pracowników administracyjno-biurowych (46% wobec 8%). Najniższy odsetek ocen pozytywnych znajdziemy – wyjąwszy wspomnianych już bezrobotnych – wśród przedstawicieli średniego personelu i techników (31%), a także uczniów i studentów.

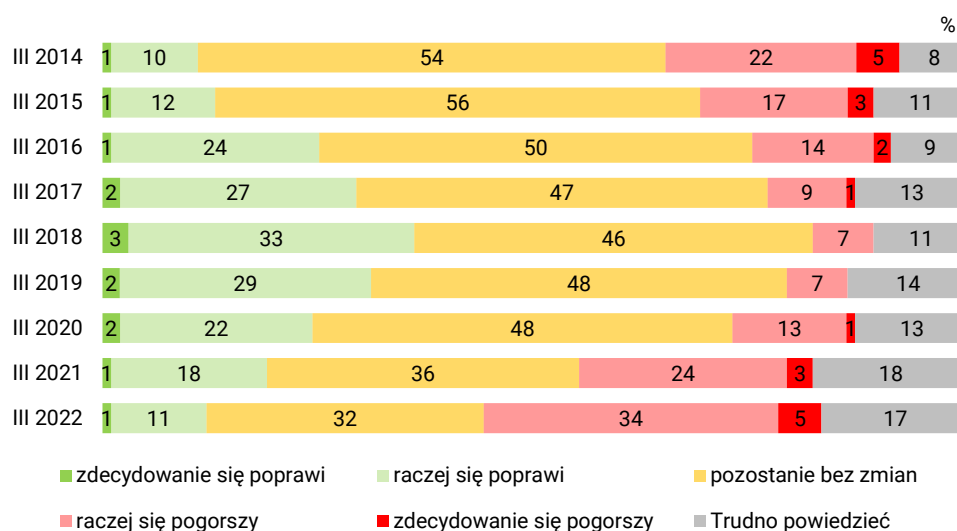
Zadowolenie z sytuacji na krajowym rynku pracy relatywnie w najmniejszym stopniu wyrażali pracujący w przedsiębiorstwach prywatnych niezajmujących się rolnictwem – pozytywne zdanie na ten temat miało 41% z nich. Wśród pracowników instytucji państwowych/publicznych wynik ten wyniósł 48%, a wśród pracowników spółek właścicieli prywatnych i państwa oraz pracujących w prywatnych gospodarstwach rolnych – 52% (zob. tabelę aneksową 5).

Przewidywania

Przewidywania co do rozwoju sytuacji na rynku pracy w Polsce w ciągu najbliższego roku odznaczają się wyraźnie niższym poziomem optymizmu niż w latach poprzednich. Negatywny trend w tym zakresie trwa od 2019 roku, jednakże dopiero teraz, po raz pierwszy od 2015 roku, liczba spodziewających się pogorszenia przewyższyła liczbę przewidujących zmiany na lepsze. W porównaniu z rokiem ubiegłym odsetek prognoz optymistycznych spadł o 7 punktów procentowych (z 19% do 12%), zmniejszył się także (o 4 punkty procentowe, z 36% do 32%) odsetek uważających, że w najbliższym czasie na rynku pracy nie dojdzie do większych zmian. Znacząco, bo aż o 12 punktów procentowych (do 39%), wzrósł natomiast udział prognoz pesymistycznych.

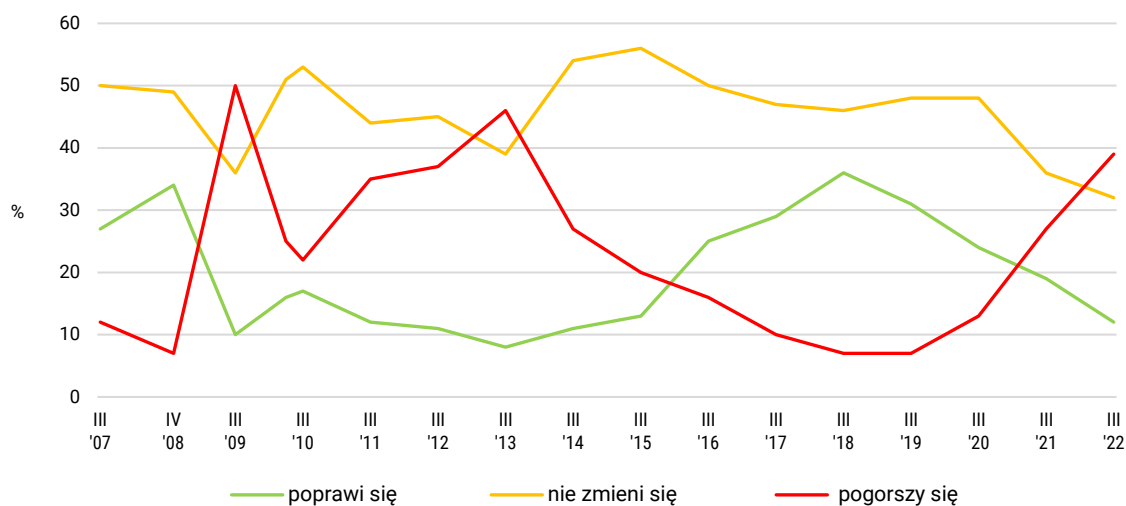
CBOS

RYS. 7. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja na rynku pracy w Polsce:

Z powodu zaokrągleń wartości mogą nie sumować się do 100

RYS. 8. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja na rynku pracy w Polsce:

Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Przekonanie, że sytuacja na rynku pracy w Polsce w najbliższych dwunastu miesiącach pogorszy się, dominuje w każdej z wyróżnionych w analizie wieloczynnikowej kategorii. Skala pesymizmu zmienia się w zależności od kilku zmiennych społeczno-demograficznych: miejsca zamieszkania, wykształcenia czy identyfikacji polityczno-ideowej na osi prawica–lewica.

Najbardziej pesymistyczni w kontekście sytuacji na rynku pracy w bliskiej przyszłości są mieszkańcy największych miast (co najmniej 500 000 ludności) – co drugi z nich wyraża przekonanie, że w ciągu najbliższego roku sprawy na krajowym rynku pracy przyjmą negatywny obrót. Na drugim końcu skali znajdują się mieszkańcy wsi oraz miast średniej wielkości (20 000–99 999 ludności) – zmiany na gorsze spodziewa co trzeci z nich (odpowiednio: 34% i 35%).

Im wyższy poziom wykształcenia, tym większy udział prognoz negatywnych, a mniejszy pozytywnych. Wśród osób z wykształceniem wyższym blisko połowa (49%) uważa, że w ciągu najbliższego roku sytuacja na rynku pracy w Polsce pogorszy się, co trzecia (32%) oczekuje stabilizacji w tym zakresie, a jedynie co dziesiąta (10%) spodziewa się poprawy. Wśród respondentów z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym opinie na ten temat są mocniej zróżnicowane, a nastroje mniej pesymistyczne. Najczęściej wyrażają oni przekonanie, że sytuacja na rynku pracy w Polsce w ciągu najbliższego roku nie zmieni się (34%), zmiany na gorsze spodziewa się 24% z nich, a 14% oczekuje poprawy.

Z analizy rozkładu odpowiedzi w kontekście autoidentyfikacji polityczno-ideowej respondentów na osi prawica–lewica wynika, że ankietowani, którzy określają swoje poglądy jako prawicowe, są wyraźniej mniej zaniepokojeni przyszłości polskiego rynku pracy niż ankietowani identyfikujący się jako lewicowi i centrowi. Odsetek negatywnych prognoz w przypadku badanych o poglądach prawicowych wynosi – 29%, natomiast w przypadku lewicowych i centrowych respondentów udział pesymistów to

odpowiednio: 49% i 42%. Prawicowcy częściej niż pogorszenia sytuacji na rynku pracy spodziewają się jej stabilizacji – takie przekonanie wyraziło 37% z nich (zob. tabelę aneksową 6).

W pierwszej dekadzie marca nastroje związane z sytuacją na rynku pracy pozostają pozytywne, na gorsze zmieniły się prognozy na najbliższy rok. W porównaniu z wynikami z badań ze stycznia i lutego br. wśród pracujących zarobkowo wzrósł odsetek pozytywnie oceniających sytuację w swoich zakładach pracy, zwiększyło się także poczucie bezpieczeństwa zatrudnienia. Na tle poprzednich badań korzystnie wypadają również opinie na temat lokalnego i krajowego rynku pracy. Jednocześnie obserwujemy kontynuację negatywnego trendu w społecznym postrzeganiu przyszłości w tym zakresie. Od marca 2020 roku, kiedy to zakończył się pięcioletni okres, w którym ankietowani częściej prognozowali poprawę niż pogorszenie sytuacji, odsetek spodziewających się negatywnych zmian – za sprawą pandemii, a aktualnie zapewne również wskutek trudnej i niepewnej sytuacji międzynarodowej związanej z wojną toczoną w sąsiedniej Ukrainie – stale rośnie. Bardziej pesymistyczne spojrzenie dotyczy zarówno sytuacji w zakładach pracy respondentów, jak i tego, co w bliskiej przyszłości będzie się działo na rynku pracy – lokalnym i krajowym.

Opracowała

Marta Wicha

TABELA 1

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	
Ogółem		59	28	10	3	614
Płeć	Mężczyźni	59	26	12	3	321
	Kobiety	59	30	7	4	293
Wiek	18–24 lata	73	22	2	3	55
	25–34	64	29	5	2	147
	35–44	62	24	10	4	180
	45–54	50	33	14	3	138
	55–64	50	30	16	4	76
	65 lat i więcej	61	24	15		17
Miejsce zamieszkania	Wieś	54	33	12	1	246
	Miasto do 19 999	51	30	9	10	70
	20 000 – 99 999	70	23	5	3	120
	100 000 – 499 999	62	23	12	3	101
	500 000 i więcej mieszk.	62	23	11	5	77
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	57	30	14		47
	Zasadnicze zawodowe	58	29	9	3	132
	Średnie	62	26	9	2	219
	Wyższe	57	28	10	5	214
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	58	25	12	5	128
	Średni personel, technicy	52	34	11	3	44
	Pracownicy adm.-biurowi	70	21	3	6	79
	Pracownicy usług	63	29	6	2	96
	Robotnicy wykwalifikowani	71	19	8	3	114
	Robotnicy niewykwalifik.	66	34			41
	Rolnicy	25	44	31		43
	Pracujący na własny rach.	47	34	18	1	53
	Bezrobotni			100		0
	Emeryci	25	75			4
	Renciści		100			3
	Uczniowie i studenci	61	20	19		4
	Gospodynie domowe i inni	58			42	4
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	65	24	9	3	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	68	20	9	3	141
	sekt. prywat. poza rolnict.	58	30	8	4	289
	prywatnym gosp. rolnym	23	47	29		48
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	51	21	24	4	27
	Od 1000 zł do 1499 zł	55	31	12	3	53
	Od 1500 zł do 1999 zł	63	28	8	1	92
	Od 2000 zł do 2999 zł	58	31	10	2	106
	3000 zł i więcej	66	18	12	3	138
Ocena własnych war. mater.	Złe	17	39	41	2	35
	Średnie	46	35	14	5	222
	Dobre	71	22	5	2	357
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	39	53	8		10
	Raz w tygodniu	64	27	6	3	192
	1–2 razy w miesiącu	65	26	9		85
	Kilka razy w roku	55	31	9	5	175
	W ogóle nie uczestniczy	55	25	18	3	136
Poglądy polityczne	Lewica	57	26	15	3	147
	Centrum	58	29	11	2	172
	Prawica	67	25	6	2	180
	Trudno powiedzieć	54	33	9	4	94

TABELA 2

		Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:				Liczba osób
		poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	
Ogółem		11	57	21	11	614
Płeć	Mężczyźni	12	52	24	12	321
	Kobiety	9	62	18	11	293
Wiek	18–24 lata	21	50	18	11	55
	25–34	14	57	17	12	147
	35–44	8	59	21	11	180
	45–54	11	53	25	11	138
	55–64	4	63	22	11	76
	65 lat i więcej	6	74	11	8	17
Miejsce zamieszkania	Wieś	9	58	22	11	246
	Miasto do 19 999	6	53	28	13	70
	20 000 – 99 999	11	60	12	16	120
	100 000 – 499 999	15	57	23	6	101
	500 000 i więcej mieszk.	13	56	22	9	77
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	16	59	9	15	47
	Zasadnicze zawodowe	13	46	21	19	132
	Średnie	12	58	21	9	219
	Wyższe	7	62	22	8	214
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	6	66	22	6	128
	Średni personel, technicy	11	52	31	6	44
	Pracownicy adm.-biurowi	12	56	12	20	79
	Pracownicy usług	7	59	21	12	96
	Robotnicy wykwalifikowani	16	60	9	14	114
	Robotnicy niewykwalifik.	20	57	10	13	41
	Rolnicy	8	38	46	8	43
	Pracujący na własny rach.	7	47	36	10	53
	Bezrobotni			100		0
	Emeryci		71	29		4
	Renciści		100			3
	Uczniowie i studenci	26	74			4
	Gospodynie domowe i inni	31	27		42	4
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	10	70	13	7	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	12	53	18	17	141
	sekt. prywat. poza rolnict.	11	56	22	11	289
	prywatnym gosp. rolnym	8	38	43	10	48
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	29	40	24	7	27
	Od 1000 zł do 1499 zł	8	54	26	12	53
	Od 1500 zł do 1999 zł	8	59	22	11	92
	Od 2000 zł do 2999 zł	8	63	25	5	106
	3000 zł i więcej	16	59	19	6	138
Ocena własnych war. mater.	Złe	9	35	45	12	35
	Średnie	4	55	28	14	222
	Dobre	15	61	14	10	357
Udział w prakt. Religijnych	Kilka razy w tygodniu	35	37	10	18	10
	Raz w tygodniu	8	65	14	13	192
	1–2 razy w miesiącu	13	55	26	6	85
	Kilka razy w roku	9	58	20	12	175
	W ogóle nie uczestniczy	13	48	29	10	136
Poglądy polityczne	Lewica	10	58	24	8	147
	Centrum	12	54	22	13	172
	Prawica	9	70	13	8	180
	Trudno powiedzieć	15	44	23	17	94

TABELA 3

		Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?					Liczba osób
		Bardzo poważnie się z tym liczę	Raczej tak	Raczej nie	Nie, to mało prawdopodobne	Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		4	17	40	36	4	614
Płeć	Mężczyźni	3	17	34	41	4	321
	Kobiety	4	16	45	29	5	293
Wiek	18–24 lata	1	29	31	32	7	55
	25–34	4	14	38	40	4	147
	35–44	6	14	40	38	2	180
	45–54	3	20	40	30	7	138
	55–64		13	47	35	5	76
	65 lat i więcej	13	21	38	25	4	17
Miejsce zamieszkania	Wieś	4	13	34	46	4	246
	Miasto do 19 999	4	22	39	25	10	70
	20 000 – 99 999	5	17	47	27	4	120
	100 000 – 499 999	0	15	48	34	3	101
	500 000 i więcej mieszk.	6	28	35	28	3	77
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	4	7	37	48	4	47
	Zasadnicze zawodowe	2	14	38	40	7	132
	Średnie	6	20	41	30	5	219
	Wyższe	3	18	40	36	3	214
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	1	11	47	38	3	128
	Średni personel, technicy	3	16	39	37	5	44
	Pracownicy adm.-biurowi	5	18	48	28	1	79
	Pracownicy usług	6	22	36	29	7	96
	Robotnicy wykwalifikowani	1	20	35	40	4	114
	Robotnicy niewykwalifik.		11	58	27	4	41
	Rolnicy	6	7	36	48	3	43
	Pracujący na własny rach.	10	24	21	39	6	53
	Bezrobotni	100					0
	Emeryci		54	46			4
	Renciści				100		3
	Uczniowie i studenci	19	26		35	20	4
	Gospodynie domowe i inni			27	31	42	4
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	2	8	54	34	1	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	1	19	39	36	6	141
	sekt. prywat. poza rolnict.	5	22	35	33	5	289
	prywatnym gosp. rolnym	6	7	30	54	3	48
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	19	15	38	28		27
	Od 1000 zł do 1499 zł	10	21	32	35	2	53
	Od 1500 zł do 1999 zł	5	16	47	27	5	92
	Od 2000 zł do 2999 zł	0	17	47	34	2	106
	3000 zł i więcej	1	17	32	46	3	138
Ocena własnych war. mater.	Złe	15	20	41	16	7	35
	Średnie	4	24	39	27	6	222
	Dobre	2	12	39	43	3	357
Udział w prakt. Religijnych	Kilka razy w tygodniu			82	18		10
	Raz w tygodniu	4	19	39	33	5	192
	1–2 razy w miesiącu	6	13	37	42	2	85
	Kilka razy w roku	4	15	45	32	3	175
	W ogóle nie uczestniczy	2	21	33	39	4	136
Poglądy polityczne	Lewica	4	19	40	35	2	147
	Centrum	4	18	42	34	3	172
	Prawica	4	15	37	39	4	180
	Trudno powiedzieć	3	14	39	34	10	94

TABELA 4

		Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub w okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:					Liczba osób
		bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	nie można znaleźć żadnej pracy	Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		14	60	14	2	10	1078
Płeć	Mężczyźni	16	58	14	2	10	508
	Kobiety	12	62	15	1	10	570
Wiek	18–24 lata	7	72	14	3	4	107
	25–34	16	67	14	1	3	183
	35–44	16	60	17	2	4	209
	45–54	16	63	13	2	7	163
	55–64	16	57	14	1	11	177
	65 lat i więcej	10	49	14	2	26	238
Miejsce zamieszkania	Wieś	13	58	18	2	9	438
	Miasto do 19 999	8	49	29	4	9	127
	20 000 – 99 999	13	60	11		17	225
	100 000 – 499 999	13	72	5	2	8	172
	500 000 i więcej mieszk.	25	60	5	1	9	116
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	7	50	21	3	19	168
	Zasadnicze zawodowe	19	54	16	2	9	248
	Średnie	14	61	14	1	10	385
	Wyższe	14	69	9	2	7	276
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	15	71	7	1	6	129
	Średni personel, technicy	18	58	20		5	45
	Pracownicy adm.-biurowi	13	72	9	1	5	79
	Pracownicy usług	15	66	13	1	5	97
	Robotnicy wykwalifikowani	20	57	16	3	3	117
	Robotnicy niewykwalifik.	24	55	11	6	4	41
	Rolnicy	15	55	21	3	5	47
	Pracujący na własny rach.	22	59	12		7	54
	Bezrobotni	5	57	35	3		19
	Emeryci	10	50	13	1	25	279
	Renciści	15	55	14	7	8	41
	Uczniowie i studenci	5	72	16	3	4	50
	Gospodynie domowe i inni	6	63	25		5	81
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	21	60	14		5	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	11	77	6	2	4	141
	sekt. pryw. poza rolnict.	18	60	15	2	5	289
	prywatnym gosp. rolnym	19	52	19	2	7	48
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	9	49	25	4	12	74
	Od 1000 zł do 1499 zł	6	56	19	5	14	128
	Od 1500 zł do 1999 zł	9	60	18	1	13	181
	Od 2000 zł do 2999 zł	19	57	11	1	13	195
	3000 zł i więcej	17	66	7	2	7	182
Ocena własnych war. mater.	Złe	8	52	17	4	19	72
	Średnie	9	58	17	2	13	441
	Dobre	18	62	12	1	7	565
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	7	56	13	7	17	42
	Raz w tygodniu	14	62	14	1	9	356
	1–2 razy w miesiącu	16	56	17	2	9	150
	Kilka razy w roku	15	61	16	1	8	268
	W ogóle nie uczestniczy	12	59	13	2	13	237
Poglądy polityczne	Lewica	12	61	17	0	10	224
	Centrum	15	67	11	1	6	292
	Prawica	17	60	11	2	10	346
	Trudno powiedzieć	11	48	19	4	18	180

TABELA 5

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację na rynku pracy w Polsce? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	
Ogółem		44	31	11	14	1078
Płeć	Mężczyźni	49	28	12	11	508
	Kobiety	39	33	11	17	570
Wiek	18–24 lata	36	34	18	13	107
	25–34	39	43	12	6	183
	35–44	49	31	10	10	209
	45–54	47	28	16	9	163
	55–64	46	30	11	13	177
	65 lat i więcej	42	23	7	29	238
Miejsce zamieszkania	Wieś	48	29	9	14	438
	Miasto do 19 999	38	31	19	12	127
	20 000 – 99 999	41	32	10	17	225
	100 000 – 499 999	40	39	11	9	172
	500 000 i więcej mieszk.	45	25	15	15	116
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	40	27	10	24	168
	Zasadnicze zawodowe	49	26	11	14	248
	Średnie	45	29	14	12	385
	Wyższe	40	40	10	10	276
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	42	40	9	8	129
	Średni personel, technicy	31	51	11	8	45
	Pracownicy adm.-biurowi	46	39	8	8	79
	Pracownicy usług	44	32	11	14	97
	Robotnicy wykwalifikowani	55	24	12	9	117
	Robotnicy niewykwalifik.	61	28	2	10	41
	Rolnicy	47	33	15	6	47
	Pracujący na własny rach.	45	27	14	15	54
	Bezrobotni	21	51	22	5	19
	Emeryci	41	26	7	26	279
	Renciści	50	26	16	8	41
	Uczniowie i studenci	38	29	21	12	50
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni	38	27	24	12	81
	inst. państw., publicznej	48	36	6	9	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	52	31	8	9	141
	sekt. pryw. poza rolnict.	41	35	14	9	289
	prywatnym gosp. rolnym	52	26	13	9	48
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	39	33	18	10	74
	Od 1000 zł do 1499 zł	44	27	9	20	128
	Od 1500 zł do 1999 zł	40	31	12	18	181
	Od 2000 zł do 2999 zł	52	23	12	14	195
	3000 zł i więcej	49	30	9	11	182
Ocena własnych war. mater.	Złe	24	34	21	21	72
	Średnie	36	35	14	15	441
	Dobre	52	28	8	12	565
Udział w prakt. Religijnych	Kilka razy w tygodniu	46	25	12	17	42
	Raz w tygodniu	52	27	8	13	356
	1–2 razy w miesiącu	46	34	8	12	150
	Kilka razy w roku	42	31	13	13	268
	W ogóle nie uczestniczy	35	35	15	15	237
Poglądy polityczne	Lewica	37	34	16	13	224
	Centrum	44	37	10	10	292
	Prawica	57	22	8	13	346
	Trudno powiedzieć	31	32	12	26	180

TABELA 6

		Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja na rynku pracy w Polsce:				Liczba osób
		poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	
Ogółem		12	32	39	17	1078
Płeć	Mężczyźni	14	34	37	14	508
	Kobiety	11	30	40	19	570
Wiek	18–24 lata	10	31	43	16	107
	25–34	10	36	42	12	183
	35–44	11	33	45	12	209
	45–54	11	26	47	16	163
	55–64	12	35	36	16	177
	65 lat i więcej	18	30	25	28	238
Miejsce zamieszkania	Wieś	13	32	34	21	438
	Miasto do 19 999	9	30	45	16	127
	20 000 – 99 999	13	36	35	17	225
	100 000 – 499 999	12	33	44	11	172
	500 000 i więcej mieszk.	13	24	50	12	116
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	14	34	24	28	168
	Zasadnicze zawodowe	15	29	37	20	248
	Średnie	12	33	39	16	385
	Wyższe	10	32	49	10	276
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	9	37	46	7	129
	Średni personel, technicy	9	33	39	19	45
	Pracownicy adm.-biurowi	8	33	41	18	79
	Pracownicy usług	7	32	48	13	97
	Robotnicy wykwalifikowani	14	26	44	16	117
	Robotnicy niewykwalifik.	11	36	37	15	41
	Rolnicy	15	32	32	21	47
	Pracujący na własny rach.	11	27	49	13	54
	Bezrobotni	16	18	46	19	19
	Emeryci	17	31	26	26	279
	Renciści	12	40	43	6	41
	Uczniowie i studenci	9	41	36	13	50
	Gospodynie domowe i inni	12	27	45	16	81
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	11	37	42	10	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	8	35	40	16	141
	sekt. prywat. poza rolnict.	11	28	49	12	289
	prywatnym gosp. rolnym	15	34	27	24	48
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	26	27	39	8	74
	Od 1000 zł do 1499 zł	17	27	35	21	128
	Od 1500 zł do 1999 zł	9	35	40	16	181
	Od 2000 zł do 2999 zł	11	37	34	17	195
	3000 zł i więcej	16	33	45	5	182
Ocena własnych war. mater.	Złe	9	26	51	14	72
	Średnie	9	30	42	19	441
	Dobre	15	34	35	16	565
Udział w prakt. Religijnych	Kilka razy w tygodniu	17	27	28	27	42
	Raz w tygodniu	17	30	37	16	356
	1–2 razy w miesiącu	12	33	34	21	150
	Kilka razy w roku	9	36	43	12	268
	W ogóle nie uczestniczy	9	29	43	18	237
Poglądy polityczne	Lewica	10	32	49	10	224
	Centrum	11	29	42	18	292
	Prawica	17	37	29	17	346
	Trudno powiedzieć	10	31	36	23	180